

॥ શ્રી મહાવીરાય નમઃ॥

શ્રી ગ્રેટર બોમ્બે વર્ધમાન સ્થાનકવાસી જૈન મહાસંઘ

સંચાલિત

માતૃશ્રી મણિબેન મણશી ભીમશી છાડવા ધાર્મિક શિક્ષણ બોર્ડ

Website : www.jainshikshan.org

E mail : jainshikshanboard@gmail.com

૧૨ જાન્યુઆરી ૨૦૨૫

મહિલા મંડળ

કુલ ગુણ : ૧૦૦

સૂચના : ૧) જે પ્રમાણે સવાલ પૂછ્યા હોય તે જ પ્રમાણે જવાબ લખવા. વાતી કે થોકડાના લાંબા જવાબ લખવા નહિ.

૨) આપના જવાબ પેપરમાં આપે ઓપન બુક આપી છે કે રેચુલર તે ખાસ લખજો. જેમણે નહીં લખ્યું હોય તેમનો નંબર આવશે તો પણ નંબર આપવામાં નહીં આવે.

OPEN BOOK / REGULAR

શ્રેણી - ૨૩

WRITER

YES / NO

STUDENT NAME		ROLL NO.	
DATE OF BIRTH		MOBILE NO.	
SANGH NAME		SUPARVISOR NAME	
MAHILA MANDAL		SUPARVISOR SIGN.	

MARKS

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	TOTAL

(૨૦)

પ્ર.૧ (અ) સામાયિક-પ્રતિક્રમણના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર માંચ્યા પ્રમાણે આપો.

(૧૦)

૧. પાવાણં કમ્માણં એટલે શું? તે કેટલા છે?

(૬)

પાવાણં એટલે પાપ. કમ્માણં એટલે કર્મ. પાપ ૧૮ અને કર્મ ૮ છે.

૨. સહચરસાગારેણં એટલે શું? ધ્યાન ન રહે અને અચાનક કોઈ ચીજ મુખમાં આવી પડે.

૩. ઉપાધ્યાય કોને કહે છે? જે સાધુ પુરુષ સ્વયં પોતે ૩૨ જૈન આગમને ભણે અને બીજાને ભણાવે.

૪. કર્માદાન કોને કહે છે? જે ધંધા અને કાર્યોમાં વિશેષ હિંસા આદિ કારણોથી કર્મોનો વિશેષ બંધ થાય છે.

૫. રોજ વિલેપનની મર્યાદા કેવી રીતે કરવી? શરીરે લગાવવાના કીમ, પાઉડર, તેલ વગેરેની મર્યાદા.

૬. પ્રાયશ્ચિત્ત એટલે શું? જેનાથી પાપનો નાશ થાય અથવા ચિત્તની અને વ્રતની વિશુદ્ધિ થાય.

૭. નીચેના પાઠની પૂર્તિ કરો.

(૪)

૧) પરચકખામિ જવજજીવાએ એમ ચારે આહાર પરચકખીને જં પિ ચ ઈમં

સરીરં

૨) સુએ સામાઈએ તિણ્ઠં ગુત્તીણં ચઉણ્ઠં

કસાયાણં

(આ) આવશ્યક સૂત્રના આધારે....

(૧૦)

(૧) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો.

(૫)

૧. વાસ્તવિક શું છે? એક સમયરૂપ વર્તમાનકાળ જ વાસ્તવિક છે.
૨. સાધકની સાધનાનું સર્વસ્વ શું છે? સમભાવરૂપ આત્મ પરિણામ જ સાધકની સાધનાનું સર્વસ્વ છે.
૩. શ્રુત સામાયિક એટલે શું? કેવલી પ્રરૂપિત આગમોનું અધ્યયન કરવું, શ્રુતજ્ઞાનને પ્રાપ્ત કરવું.
૪. બીજા આવશ્યકની આરાધના શું કરે છે? સમ્યગ્ દર્શનની શુદ્ધિ કરે છે અને લક્ષ્યને સન્મુખ કરે છે.
૫. તીર્થંકરની અનુપસ્થિતિમાં સન્માર્ગનું દર્શન કોણ કરાવે છે? પ્રત્યક્ષ ઉપકારી એવા ગુરુ.

(૨) ખાલી જગ્યા પૂરો.

(૫)

૧. સાધકના અંતરમાં,,,, જેવા અનેક આત્મગુણોનો વિકાસ થાય છે.

દયા, પરોપકાર, કરુણા, ક્ષમા, ઉદારતા

૨. સામાયિકના લક્ષણોમાં જ મુખ્ય છે. સમતા
૩. સાધક અને થી દર ક્ષણે પ્રભુનું નામસ્મરણ કરે. શ્રદ્ધા, ભક્તિ
૪. વંદન કરવાથી અને ની પ્રાપ્તિ થાય છે. સૌભાગ્ય, આજ્ઞાક્રાંત

(૨૦)

પ્ર.૨ (અ) ઠાણાંગ સૂત્રના આધારે યોગ્ય વિકલ્પ પર ટીક કરો.

(૧૦)

૧. ખસખસના દાણાનો સમાવેશ શેમાં થાય? (અંડ સૂક્ષ્મ, પ્રાણ સૂક્ષ્મ, બીજ સૂક્ષ્મ, પુષ્પ સૂક્ષ્મ)
૨. જીવ ઘણા દૂર સુધી જાય તે કયા પરિણામ? (દીર્ઘ ગૌરવ, ઊર્ધ્વ ગૌરવ, અધો ગૌરવ, હસ્વ ગૌરવ)
૩. શાંખ કયા તીર્થંકર થશે? (સૂર, નિર્મમ, ઉદય, સર્વાનુભૂતિ)
૪. રોગની ઉત્પત્તિનું કારણ કયું નથી? (વધુ ચાલવાથી, વધુ સૂવાથી, વધુ જાગવાથી, વધુ દોડવાથી)
૫. શ્રોતાઓના પ્રશ્નોના સમાધાન શેનાથી કરે? (શ્રુત સંપદા, વચન સંપદા, વાચના સંપદા, મતિ સંપદા)
૬. પરમાણુની ગતિને શું કહેવાય? (પ્રણોદન ગતિ, ગુરુ ગતિ, પ્રાગ્ભાર ગતિ, નરક ગતિ)
૭. કેવળ સમુદ્ઘાતના બીજા સમયે કેટલી પ્રકૃતિનો ક્ષય કરે છે? (૩૦, ૫૪, ૮૪, ૩૫)
૮. શેમાં વિકાર ઉત્પન્ન કરે તેને વિગય કહે છે? (વચન, કાયા, મન, શરીર)
૯. જાગૃત રહેનાર સાધકનો સંયમ કેવો બને છે? (શુદ્ધ, પરિપક્વ, નિર્મળ, વિશુદ્ધ)
૧૦. કયા દ્રવ્યોના પ્રદેશ સમાન નથી? (આકાશ, ધર્મ, અધર્મ, જીવ)

(આ) સૂચકાંગ સૂત્રના આધારે લખો.

(૧૦)

(૧) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબના શબ્દો કૌંસમાં આપેલા આંકડા પ્રમાણે લખો.

(૬)

૧. સુશીલ શેનો ત્યાગ કરે છે? (૪) કુશીલના સંગ, આહારની આસક્તિ, સ્વાદ લોભુપતા, સુખશીલવૃત્તિ.

૨. સાધુ જીવન જરૂરિયાતની કઈ વસ્તુની યાચના કરીને ગ્રહણ કરે છે? (૫)

આહાર, પાણી, વસ્ત્ર, પાત્ર, સ્થાન

૩. આધ્યાત્મિક વીર્યના ભેદ લખો. (૩) બાલ વીર્ય, પંકિત વીર્ય, બાલ પંકિત વીર્ય.

(૨) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો.

(૪)

૧. અશરણભૂત શું છે? અનુકૂળ સ્વજનો અને ભેગી કરેલી સંપત્તિ અશરણભૂત છે.

૨. પોતાના જીવનને સફળ કોણ બનાવે છે? પરમાત્માના ભાવોને સમજી જે પોતાની શક્તિને સવળે માર્ગે વાપરે છે, તે પોતાના જીવનને સફળ બનાવે છે.

૩. સૂયગડાંગ સૂત્રના સાતમા અધ્યયનનું નામ શું છે? તેમાં કેટલી ગાથા છે?

સૂયગડાંગ સૂત્રના સાતમા અધ્યયનનું નામ કુશીલ પરિભાષા છે. તેમાં ૩૦ ગાથા છે.

૪. મોક્ષના સાધન શું બનતા નથી? હિંસાજનક કોઈપણ ક્રિયાકાંડો કે સદ્ભાવ વિનાની સાધના મોક્ષનું સાધન બની શકતી નથી.

(૨૦)

પ્ર. ૩ (અ) ઉપાસકદશાંગ સૂત્રના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ બે શબ્દમાં લખો.

(૧૦)

૧. શ્રમણ સર્વ સાવધયોગ પ્રવૃત્તિનો ત્યાગ કેવી રીતે કરે છે? ત્રિકરણ, ત્રિયોગ

૨. કયા શ્રાવક શ્રાવસ્તી નગરમાં રહેતા હતા? નંદિનીપિતા, સાલિહીપિતા

૩. આઠ ગોકુળ કયા શ્રાવકો પાસે હતા? ચુલનીપિતા, મહાશતક

૪. આચુર્વેદ વિકસિત હતું તે શેના ઉલ્લેખથી જાણી શકાય છે? શતપાક, સહસ્ત્રપાક

૫. આનંદ શ્રાવકને ઉર્ધ્વ અને લવણસમુદ્રમાં કેટલું અવધિજ્ઞાન થયું હતું? સૌધર્મ દેવલોક, ૫૦૦ ચો.

૬. સહસ્ત્રામ્રવન કયા શ્રાવકના નગરમાં હતા? કુંડકૌલિક, સકડાલપુત્ર

૭. ૨૪ કોડ સુવર્ણમુદ્રા કયા શ્રાવક પાસે હતી? ચુલનીપિતા, મહાશતક

૮. ચુલ્લશતકની પત્નીનું નામ અને તેઓ હાલમાં કયા વિમાનમાં છે? બહુલા, અરુણશ્રેષ્ઠ

૯. સાધનાની દૃષ્ટિએ કયા બે ધર્મ બતાવ્યા છે? શ્રમણ ધર્મ, શ્રમણોપાસક ધર્મ

૧૦. સુરાદેવ પાસે કેટલા ગોકુળ અને કોનો ઉપસર્ગ આવ્યો હતો? છ ગોકુળ, દેવનો

(આ) સુખ વિપાક સૂત્રના આધારે નીચેના વાક્યો સાચા છે કે ખોટા? ખોટા હોય તે સુધારીને લખો.

(૧૦)

૧. ધનપતિકુમાર પૂર્વભવમાં મેઘરથ રાજા હતા. ખોટું. ધનપતિકુમાર પૂર્વભવમાં મિત્રનામ રાજા હતા.

૨. સુવાસવ ત્રીજા ભવે મોક્ષમાં જવાના છે. ખોટું. સુવાસવ પંદરમા ભવે મોક્ષમાં જવાના છે.

૩. જૈનધર્મનો મુખ્ય સિદ્ધાંત કર્મ સિદ્ધાંત છે. સાચું.

૪. સુજાતકુમારની નગરીનું નામ વીરપુર છે. સાચું.
૫. વરદત્તની માતાનું નામ શ્રીદેવી હતું. ખોટું. વરદત્તની માતાનું નામ શ્રીકાંતા હતું.
૬. ભદ્રનંદીકુમારે પૂર્વભવમાં યુગબાહુ તીર્થકરને સુપાત્રદાન આપ્યું હતું. સાચું.
૭. સુમુખ ગાથાપતિના ઘરમાં ચાર દિવ્ય પ્રગટ થયા.
ખોટું. સુમુખ ગાથાપતિના ઘરમાં પાંચ દિવ્ય પ્રગટ થયા.
૮. મહાબલના લગ્ન વીરસેના સાથે થયા. ખોટું. મહાબલના લગ્ન રક્તવતી સાથે થયા.
૯. વિપાક સૂત્ર અગિયારમું અંગ સૂત્ર છે. સાચું.
૧૦. સુવાસવકુમારના પિતાનું નામ ધનાવહ હતું.
ખોટું. સુવાસવકુમારના પિતાનું નામ વાસવદત્ત રાજા હતું.

[૨૦]

પ્ર.૪ ઉત્તરાધ્યયન સૂત્રના આધારે જવાબ લખો.

(૧) નીચેની ગાથાઓ પૂર્ણ કરી ભાવાર્થ લખો. (૧૫)

૧. ઉજ્જાણં સંપ્રત્તો ઓર્ધ્વણો, ઉત્તમાઓ સ્ત્રીયાઓ ।

સાહચર્યીએ પરિવુડો, અહ નિક્ષમર્થ ઉ ચિત્તાર્હિ ॥

અર્થ : ત્યાં સહસ્રામ્રવન ઉદ્યાનમાં પહોંચીને ઉત્તમ શિબિકાથી ઉતરીને એક હજાર પુરુષોની સાથે ચિત્રા નક્ષત્રના યોગમાં નેમિકુમારે દીક્ષા અંગીકાર કરી.

૨. સોઉણ તસ્સ વયણં, બહુ પાણિ વિણાસણં ।

ચિન્તેઈ સે મહાપન્ને, સાણુક્કોસે જિએર્હિ ॥

અર્થ : ઘણા પ્રાણીઓના વિનાશ સંબંધિત સારથીના વચનને સાંભળીને જીવો ઉપર અનુકંપા ધરાવનાર મહાપ્રજ્ઞ નેમિકુમાર ચિંતવવા લાગ્યા.

૩. વાસુદેવો ચ ણં ભણઈ, લુત્તકેસં જિઈન્દિયં ।

ઈચ્છિયમણોરહં તુરિયં, પાવસુ તં દમીસરા ॥

અર્થ : લુંચિત કેશયુક્ત જિતેન્દ્રિય ભગવાનને વાસુદેવ વગેરે કહેવા લાગ્યા કે હે દમીશ્વર પ્રભુ ! આપ શીઘ્ર ઈચ્છિત મનોરથને પ્રાપ્ત કરો.

૪. રાઈમઈ વિચિન્તેઈ, ધિરત્યુ મમ જીવિયં ।

જા હં તેણ પરિચ્ચતા, સેયં પવ્વઈ ઉ મમ ॥

અર્થ : રાજેમતી ચિંતવે છે કે મારા જીવનને ધિક્કાર હો. જે હું એમના દ્વારા પરિત્યક્તા થઈ, હવે મારા માટે પ્રવ્રજ્યા જ શ્રેષ્ઠ છે.

પ. નાણેણં દંસણેણં ચ, ચરિતેણ તહેવ ચ ।

ખતીએ મુતીએ, વઙ્ગમાણો ભવાહિ

ચ ॥

અર્થ : જ્ઞાન, દર્શન, ચારિત્ર, તપ, ક્ષમા, નિર્લોભતાથી હંમેશાં વર્ધમાન થાઓ. આગળ વધો.

(૨) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો.

(૫)

૧. રાજેમતીના પિતાએ કૃષ્ણ વાસુદેવને શું કહ્યું? નેમિકુમાર અહીં પધારે તો હું કન્યા તેને આપું.

૨. નેમિકુમારે સારથીને શું આપ્યું? કુંડલની જોડી, કંદોરો, બધા આભરણો.

૩. રહનેમિએ કેવી રીતે સંયમધર્મ પાળ્યો?

મન, વચન, કાયાથી ગુપ્ત, જિતેન્દ્રિય, જીવન પર્યંત નિશ્ચલભાવથી સંયમધર્મ પાળ્યો.

૪. કયો સાપ અગ્નિમાં પડવું પસંદ કરે છે? કયો જન્મ મળવો દુર્લભ છે?

અગંધન કુળ, મનુષ્ય જન્મ.

પ. રહનેમિ કયા પરિષદથી પરાજિત થયા? રહનેમિ શેમાં નળ-કુબેર જેવા હતા?

સ્રી, લલિત કળાઓમાં

(૨૦)

પ્ર. ૫ (અ) ભગવતી સૂત્રના આધારે જવાબ માંડ્યા પ્રમાણે લખો.

(૧૦)

૧. સર્વરત્ન અને મહાકાલ નિધિ એટલે શું?

સર્વરત્ન નિધિ : ચક્રવર્તીના ૧૪ રત્ન અને ઝવેરાત.

મહાકાલ નિધિ : બધી જાતના ધાતુના વાસણો તથા રોકડ ધન.

૨. ધર્મદેવની એક સમયની સ્થિતિ શા માટે બતાવી છે? ગુણસ્થાનની પ્રાપ્તિ પછી સંસ્થિતિ પરિણામની

અપેક્ષાએ એક સમયની સ્થિતિ બતાવી છે.

૩. દેવાધિદેવ લબ્ધિનો પ્રયોગ ક્યારે કરે? દેવાધિદેવ લબ્ધિનો પ્રયોગ કરતા નથી સિવાય કે તેઓ ચક્રવર્તી

થવાના હોય.

૪. નરદેવનું અંતર અધિક શા માટે લેવાનું છે? ચક્ર રત્ન ઉત્પન્ન થાય પછી જ ચક્રવર્તી કહેવાય છે. ચક્ર રત્ન

ઉત્પન્ન ન થાય ત્યાં સુધીના કાલને અધિકમાં લેવાનો છે.

૫. ભાવદેવ વધારે કે ભવિય દ્રવ્યદેવ? કેટલા? ભાવ દેવ વધારે. અસંખ્યાતગુણા.

૬. ભાવદેવની ભવ સ્થિતિ કેટલી? જઘન્ય ૧૦૦૦૦ વર્ષ ઉત્કૃષ્ટ ૩૩ સાગર.

૭. ભવિષ્ય દ્રવ્યદેવની આગત લખો. ૨૮૪. ૧૭૯ ની લટ, ૭ નારકીના પર્યાપ્ત, સર્વાર્થસિદ્ધ છોડી ૯૮ દેવના પર્યાપ્ત.

૮. દેવાધિદેવની સંચિત્કણ લખો. જઘન્ય ૭૨ વર્ષ ઉત્કૃષ્ટ ૮૪ લાખ પૂર્વ વર્ષ.

૯. ધર્મદેવનું ચવણ લખો. ૧૨ દેવલોક, ૯ લોકાંતિક, ૯ ગ્રેવેયક, ૫ અનુત્તર વિમાન એ ૩૫ ના અપર્યાપ્ત ને પર્યાપ્ત.

૧૦. નરદેવ કોને કહે છે? મનુષ્યમાં જે દેવતુલ્ય ઐશ્વર્યવાન છે, તેવા છ ખંડના અધિપતિ ચક્રવર્તીને નરદેવ કહેવાય છે.

(આ) કોઠો બનાવીને માર્ગણા લખો.

(૧૦)

માર્ગણા	ના	તિ.	મનુ.	દેવ	સમજૂતી	કુલ ભેદ
૧. તિરછાલોક કૃષ્ણલેશી નોગર્ભજમાં	૦	૩૮	૧૦૧	૫૨	૪૮ માંથી ૧૦ સંજ્ઞીના વર્જીને, ૧૦૧ સંમૂર્ચિમ મનુષ્યના અપર્યા., ૨૬ વાણવ્યંતરના અપર્યા. પર્યા. ૫૨	૧૯૧
૨. લવણસમુદ્ર ત્રસમાં	૦	૨૬	૧૬૮	૦	૪૮ તિર્યચના ભેદમાંથી સ્થાવરના ૨૨ ભેદ વર્જીને, ૫૬ અંતરદ્વીપ $\times 3 = ૧૬૮$	૧૯૪
૩. અધોલોક અવધિદર્શનમાં	૧૪	૫	૨	૫૦	૧૪ ભેદ નારકીના, ૫ સંજ્ઞી તિર્યચ પંચેન્દ્રિયના પર્યા., ૨ સંજ્ઞી મનુ.ના અપર્યાપ્ત-પર્યાપ્ત, ૫૦ દેવના ૧૦ ભવપતિ-૧૫ પરમાધામી એ ૨૫ ના અપર્યાપ્ત-પર્યાપ્ત એ ૫૦.	૭૧
૪. તિરછાલોક સમુચ્ચય નપુંસક વેદમાં	૦	૪૮	૧૩૧	૦	૪૮ તિર્યચના, ૧૦૧ સંમૂર્ચિમ મનુષ્યના અપર્યા., ૧૫ કર્મભૂમિના અપર્યા. પર્યા.	૧૭૯
૫. અભાષક મરવાવાળામાં	૦	૩૫	૧૩૧	૦	૪૮ તિર્યચના ભેદમાંથી ૧૩ વચનયોગી વર્જીને, ૧૦૧ સંમૂ. મનુ. ના અપર્યા., ૧૫ કર્મભૂમિના અપર્યા. પર્યા. ૩૦	૧૬૬

જય જિનેન્દ્ર

- * PLEASE CONTACT DSB HELPLINE NO. 9702277914 FOR FREE ONLINE SHRENI CLASSES.
- * NEXT CLASS STARTS FEBRUARY 3RD/4TH MONDAY AND TUESDAY.
- * TO JOIN OUR TELEGRAM GROUP. CONTACT DSB HELPLINE NO. 9702277914.
- * FOR BOOKS AND EXAM REGISTRATION.